

04.09.2020

**ANKARA
TİCARET BORSASI
Basın Bürosu**

**GÜNLÜK BASIN
ÖZETLERİ**

**4 Eylül 2020
Cuma**

RESMÎ GAZETE’DE BUGÜN

4 Eylül 2020 Cuma

YÜRÜTME VE İDARE BÖLÜMÜ

CUMHURBAŞKANI KARARLARI

— 22/5/2003 Tarihli ve 4857 Sayılı İş Kanununun Geçici 10 uncu Maddesinin Birinci ve İkinci Fıkralarında Belirtilen Sürelerin 17/9/2020 Tarihinden İtibaren İki Ay Uzatılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2930)

— Devlet Memurlarına Ödenecek Zam ve Tazminatlara İlişkin Kararda Değişiklik Yapılması ve Aynı Kararın 2020 Yılında da Uygulanmasına Dair Karar (Karar Sayısı: 2931)

— 3213 Sayılı Maden Kanununa Ekli (3) Sayılı Tablo Kapsamında IV. Grup Madenlerden Altın ve Gümüş İçin Belirlenen Devlet Hakkı Oranlarının %25 Artırımlı Olarak Uygulanması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2932)

— Rize İli, Merkez İlçe, Muradiye Beldesi Sınırları İçerisinde Bulunan Bazı Taşınmazların “Her Yıl 100 Bin Yeni Sosyal Konut Projesi” Kapsamında Toplu Konut İdaresi Başkanlığı Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2933)

— 22/8/2020 Tarihinde Meydana Gelen Sel ve Heyelan Nedeniyle Afete Maruz Kalan Giresun İli, Doğankent İlçesinde İhtiyaç Duyulan Konutların Yapımı Amacıyla Bazı Taşınmazların Toplu Konut İdaresi Başkanlığı Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2934)

— 22/8/2020 Tarihinde Meydana Gelen Sel ve Heyelan Nedeniyle Afete Maruz Kalan Giresun İli, Dereli İlçesinde İhtiyaç Duyulan Konutların Yapımı Amacıyla Bazı Taşınmazların Toplu Konut İdaresi Başkanlığı Tarafından Acele Kamulaştırılması Hakkında Karar (Karar Sayısı: 2935)

— Bazı Yükseköğretim Kurumlarına Ait Dolu ve Boş Öğretim Elemanı Kadrolarında Değişiklik Yapılması Hakkında Karar (Karar: 2020/418)

— Bazı Yükseköğretim Kurumları ile Yükseköğretim Üst Kuruluşlarına Ait Dolu ve Boş Memur Kadrolarında Değişiklik Yapılması Hakkında Karar (Karar: 2020/419)

YÖNETMELİKLER

— Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Jeoloji Mühendisleri Odası Fotoğraf, Film ve Karikatür Arşivi, Sergisi ve Eğitimi Yönetmeliği

— Fenerbahçe Üniversitesi Uzaktan Eğitim Uygulama ve Araştırma Merkezi Yönetmeliği

TEBLİĞ

— 4688 Sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu Gereğince Kamu Görevlileri Sendikaları ile Konfederasyonların Üye Sayılarına İlişkin 2020 Eylül İstatistikleri Hakkında Tebliğ

Bakanlıktan tohuma yüzde 20 zam

TİGEM'in 2020 tohum satış fiyatları, 2019'a göre ortalama yüzde 20 fiyat artışına işaret ediyor.

Tarım ve Orman Bakanlığı, Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü (TİGEM) 2020 tohum satış fiyatlarını açıkladı.

Açıklanan fiyatlara bakıldığında 2019'a göre ortalama yüzde 20 zam yapıldığı dikkat çekiyor.

Geçen yıl tonu 2 bin 100 lira olan tohumluk makarnalık buğday fiyatı 2020'de 2 bin 500 liraya çıkarıldı.

Ekmeklik buğday tohumluğunun tonu 1900 liraydı, 2 bin 300 lira oldu.

Arpa tohumluğunun tonu 1700 liradan 2 bin liraya yükseldi.

Tritikale ve yulaf tohumluğunun tonu 1750 liradan 2 bin 100 liraya çıkarıldı.

Bu fiyatlara ilaç, bayi karı, nakliye eklenecek

Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü'nün açıklamasına göre açıklanan bu fiyatlara bazı ilaveler yapılacak. Açıklanan fiyatlara;

1- Kök ve kök boğazı çürüklüğüne karşı ilaçlanan tohumlukların kilogram fiyatına (KDV Hariç) 4 kuruş ilave olarak eklenmesi,

2- Tarım ve Orman Müdürlüklerine, İl Özel İdarelerine, Belediyelere, Üniversitelere ve İşletmelerden çiftçilere yapılacak doğrudan peşin bedelle tohumluk satışlarında, dağıtıcı kuruluşlara uygulanan peşin satış fiyatı üzerine 0,20 TL/ Kg eklenmesi,

3-Dağıtıcı kuruluşların, belirlenen tohumluk satış fiyatları üzerine nakliye, sigorta v.s. masraflar ve kar karşılığı azami %14'e kadar ilave yapılarak belirlenecek fiyat üzerinden, çiftçiye satışı yapılması öngörülüyor.

Çiftçi yüzde 75 hibe desteği istiyor

Tarım ve Orman Bakanlığı, koronavirüs sürecinde çiftçilere destek olmak ve daha fazla ekim yapılması amacıyla yazlık ekim yapılan alanlarda çiftçilere %75 doğum desteği sağladı. Bu destekten çok sınırlı sayıda çiftçi yararlanabildi. Çiftçiler bu desteğin güz ve kışlık ekimlerde ülke genelinde uygulanmasını istiyor.

FAO: Küresel gıda fiyatları ağustosta arttı

Küresel gıda fiyat endeksi, ağustosta bir önceki aya göre yüzde 2 artarak 96,1 değerine ulaştı.

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütünden (FAO) yapılan açıklamaya göre, küresel gıda fiyatları güçlü talep ve zayıf ABD doları etkisiyle ağustos ayında da yükseldi.

Tahıl fiyat endeksi, ağustosta bir önceki aya göre yüzde 1,9 yükseldi. Uluslararası pirinç fiyatları da mevsimsel olarak kısıtlı erişilebilirlik ve Afrika'nın artan talebinin etkisiyle arttı.

Şeker fiyat endeksi, Avrupa Birliği ve dünyanın en büyük ikinci şeker ihracatçısı Tayland'daki olumsuz hava koşulları nedeniyle azalan üretim beklentilerini ve Çin'in güçlü ithalat talebini yansıtarak yüzde 6,7 artış gösterdi.

Bitkisel yağ fiyat endeksi, başta palm yağı olmak üzere, soya, ayçiçek ve kolza yağlarındaki fiyat artışları nedeniyle yüzde 5,9 yükseldi.

Süt ürünleri fiyat endeksi geçen ay temmuza göre fazla değişim göstermedi. Büyük Okyanusya Bölgesindeki bol miktarda mevsimlik ihracat olanağı

beklentileriyle peynir ve tam yağlı süt tozu fiyatları artarken, ağustostaki sıcak hava dalgasının ardından süt üretiminin azalmasıyla ihracat olanaklarının daraldığı Avrupa'da tereyağı fiyatları yükseliş kaydetti.

Et fiyat endeksi de ağustosta geçen yıla göre yüzde 8,9 düşmesine rağmen, sığır, kümes hayvanları ve küçükbaş hayvan etlerine yönelik azalan talebin, Çin'in domuz eti ithali için artan talebiyle dengelenmesinin etkisiyle temmuza göre fazla değişim göstermedi.

Böylelikle küresel gıda fiyat endeksi, ağustosta bir önceki aya göre yüzde 2 artışla 96,1 puan oldu ve Şubat 2020'den bu yana en yüksek seviyesine ulaştı.

Merkez Bankası döviz rezervleri bir haftada 3,8 milyar \$ eridi

Merkez Bankası'nın brüt döviz rezervleri 28 Ağustos haftasında, bir önceki haftaya göre, 3 milyar 840 milyon dolarlık gerilemeyle 41 milyar 594 milyon dolara düştü.

Merkez Bankası tarafından açıklanan haftalık para banka verilerine göre, 28 Ağustos haftasında brüt döviz rezervi, 45 milyar 434 milyondan 41 milyar 594 milyon dolara düştü. Bu rakamlar MB'nin döviz rezervlerinde bir haftada 3 milyar 840 milyon dolar düşüş yaşandığı anlamına geliyor.

Merkez Bankası altın rezervi ise 43 milyar 277 milyondan 43 milyar 42 milyon dolara; toplam rezervler ise 88 milyar 711 milyondan 84 milyar 636 milyon dolara seviyesine geriledi. Böylece, toplam rezervler 4 milyar 75 milyon dolar gerilerken altın rezervlerindeki düşüş 235 milyon dolar olarak kayıtlara geçti.

Merkez Bankası brüt rezervi 13 Aralık 2013'te 115 milyar 144 milyon dolar ile tarihi zirvesini görmüştü. 2019 sonunda ise döviz rezervleri 81 milyar 240 milyon dolar seviyesindeydi.

TCMB rezervlerinin son bir yıllık seyri şöyle (milyon dolar):

Tarih	Altın Rezervi	Brüt Rezerv	Toplam Rezerv
-----	-----	-----	-----
28-08-2020	43.042	41.594	84.636
21-08-2020	43.277	45.434	88.711
14-08-2020	42.816	45.378	88.194
07-08-2020	45.230	46.594	91.824
31-07-2020	43.572	46.673	90.245
24-07-2020	42.105	50.926	93.031
17-07-2020	40.229	49.230	89.459
10-07-2020	40.425	49.611	90.036
03-07-2020	39.160	51.344	90.504
26-06-2020	38.821	51.417	90.238
19-06-2020	38.371	53.222	91.593
12-06-2020	37.579	55.483	93.062
05-06-2020	36.610	55.610	92.220
29-05-2020	36.667	54.360	91.027
22-05-2020	36.812	55.595	92.407
15-05-2020	35.535	48.894	84.429
08-05-2020	34.684	51.149	85.833
30-04-2020	34.786	51.457	86.243
24-04-2020	33.786	52.661	86.447
17-04-2020	33.959	53.952	87.911

TCMB'nin sunumunda öne çıkanlar

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), yerli ve yabancı yatırımcılarla ekonomistlere sunum yaptı.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının (TCMB) internet sitesinde yer alan açıklamada, Merkez Bankasının, iletişim stratejisinin bir parçası olarak bir süredir yürüttüğü yatırımcı toplantıları çerçevesinde, bugün bir video konferans düzenlediği belirtildi.

Toplantıda 200'ün üzerinde katılımcının yer aldığı aktarılan açıklamada, "Makroekonomik Görünüm ve Para Politikası" konulu bir sunum gerçekleştirildiği bildirildi.

İkinci çeyrekte salgın nedeniyle hızla gerileyen iktisadi faaliyetin, mayıs ayından bu yana güç kazandığı vurgulanan sunumda, şunlar kaydedildi:

"Seyahat kısıtlamalarının hafifletilmesiyle turizm gelirlerinde kısmi bir iyileşme başlarken, mal ihracatındaki toparlanma, emtia fiyatlarının görece düşük seviyeleri ve reel kur düzeyi önümüzdeki dönemde cari işlemler dengesini destekleyecektir.

Salgına bağlı birim maliyet artışlarına ilave olarak döviz kuru ve kredilerde yaşanan gelişmeler, talep yönlü dezenflasyonist etkileri sınırlamakta ve çekirdek enflasyon göstergelerinin eğilimlerinde yükseliş gözlenmektedir.

Salgına bağlı tedbirlerle kısa vadede etkili olan arz yönlü unsurların, normalleşme sürecinin devamıyla kademeli olarak ortadan kalkacağı öngörülmektedir.

Salgının ilerleyişine bağlı olarak iç ve dış talep koşullarının seyrine dair belirsizlikler önemini korumaktadır.

Bu çerçevede ağustos ayı Para Politikası Kurulu Toplantısı'nda politika faizinin sabit tutulmasıyla birlikte likidite tedbirlerinin sürdürülmesine karar verilmiştir.

Son dönemde salgına özgü alınan finansal tedbirlerin kademeli olarak normalleşmesi ve likidite tedbirleri ile sağlanan sıkılaşmanın makrofinansal istikrara katkı yapması beklenmektedir.

Merkez Bankası, fiyat istikrarı ve finansal istikrar amaçları doğrultusunda elindeki bütün araçları kullanmaya devam edecektir."

Video konferansta, sunumun ardından katılımcıların sorularının yanıtlandığı bildirildi.

İş yerleri ve sigortalılara iki yılda 83 milyar lira destek verildi

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk, 18 ayrı teşvik ve destek uygulamasıyla 1 milyon 670 bin iş yeri ve aylık ortalama 10,9 milyon sigortalıya yaklaşık 83 milyar lira destek sağladıklarını bildirdi. Bakan Selçuk, yaptığı yazılı açıklamada, istihdamın korunması amacıyla son iki yılda işverenler ve çalışanlara sağlanan desteklere ilişkin bilgi verdi.

Söz konusu desteklerin önemine işaret eden Selçuk, "18 ayrı teşvik ve destek uygulamamızla son iki yılda 1 milyon 670 bin iş yeri ve aylık ortalama 10,9 milyon sigortalımıza yaklaşık 83 milyar lira destek sağladık." ifadelerini kullandı. Söz konusu desteklerin detaylarını da paylaşan Selçuk, şunları kaydetti:

"İstihdamın korunması ve düzenli prim ödeyen işverenlerimizin maliyetlerinin azaltılması amacıyla vermiş olduğumuz 5 puanlık indirim için 39,4 milyar lira, asgari ücretle çalışan sigortalılarımızın yaşam düzeylerini artırmayı hedefleyen asgari ücret artışının iş gücü piyasasını etkilememesi amacıyla işverenin prim maliyetinin azaltılması yönünde uygulanan Asgari Ücret Desteği için ise 15 milyar lira kaynak sağladık.

Diğer yandan, gelişmiş bölgelere sağlanan yatırım desteklerinin artırılması, stratejik yatırımların desteklenmesi ve bölgesel gelişmişlik farklılıklarının azaltılması için 2,4 milyar lira bölgesel yatırım teşviki ile birlikte; sosyo-ekonomik gelişmişlik endeksi dikkate alınarak belirlenen 51 ilde ve iki ilçede üretim ve istihdam imkanlarını artırmak için 4 milyar lira ilave 6 puanlık teşvik sağladık." "Destek paketleri ile işi, işçimizi ve işverenimizi destekliyoruz" Bakan Selçuk, teşviklerden yararlanan işletme ve çalışan sayısının gün geçtikçe

daha da arttığını belirterek, "Devletimiz, vatandaşlarımızın iş bulabilme imkanını artırmak için hiçbir fedakarlıktan kaçınmayarak istihdam teşviki ve desteği sunmaya devam ediyor. Tüm imkanları seferber ederek oluşturduğumuz teşvik ve destek paketleri ile işi, işçimizi ve işverenimizi destekliyoruz." değerlendirmesinde bulundu.

Zehra Zümrüt Selçuk, şu bilgileri paylaştı:

"Bu kapsamda, 18 ayrı teşvik ve destek uygulamamızla 2018 yılı temmuz ayından 2020 yılı haziran ayına kadar yaklaşık 83 milyar liralık destek sağladık. 1 Ağustos 2020'den itibaren başlayan Normalleşme Desteği ile birlikte teşvik ve destek sayımızı 19'a çıkartıp istihdamı destekleyerek, Türkiye'nin büyümeye devam etmesini hedefliyoruz.

Yapmış olduğumuz bu destekler ile kayıtlı istihdamın artırılmasına, kadınlarımızın, gençlerimizin ve engelli vatandaşlarımız gibi dezavantajlı grupların istihdama katılmalarına katkı sağlamaya devam edeceğiz."

Bakan Albayrak'tan ihracat değerlendirmesi

Hazine ve Maliye Bakanı Berat Albayrak, bu yıl ihracat yapmaya yeni başlayan 10 bin 816 ihracatçının 1 milyar dolara yakın hacim oluşturduğunu bildirdi.

Albayrak, Twitter hesabından, ihracat ve ihracatçı rakamlarına ilişkin değerlendirmede bulundu. Ağustos ayında 12 milyar 463 milyon dolar ihracat gerçekleştirildiğini anımsatan Albayrak, "Haziran-ağustos döneminde ihracatın ithalatı karşılama oranı ise altın hariç yüzde 90 oldu. Bu yıl ailemize yeni katılan 10 bin 816 ihracatçımız 1 milyar dolara yaklaşan bir hacim oluşturdu. Gönülden kutluyorum" ifadelerini kullandı. Albayrak'ın paylaşımında, bu yıl başından beri ihracat yapmaya başlayan şirketler ve gerçekleştirdikleri ihracat rakamlarına ilişkin tablo da yer aldı. Buna göre, sadece ağustos ayında 1307 yeni şirket 110.2 milyon dolarlık ihracata imza attı.

Dolarda yeni rekor: 7,44'ü aştı

Enflasyonda beklentilerin altında kalan artışa rağmen dolar/TL gün içinde tırmanışını sürdürerek, 7,44'ün üzerine tırmandı ve rekor tazeledi. Euro/TL ise 8,81 seviyelerinde...

Dolar/TL'de bu hafta başında 7,34'lerden başlayan yükseliş hareketi bugün rekor seviyelere ulaştı. Sabah saatlerinde parite etkisiyle 7.35 seviyelerinden yeniden 7.40'a doğru yükselen dolar/TL, kapanış saatine yaklaşırken 7,44 lirayı aşarak yeni tarihi rekorunu kırdı.

Gün ortasında 7,43'ü aşan dolar/TL rekor tazeledi ve tarihi zirvesini 7,4420'ye taşıdı. Euro/TL ise sabah saatlerindeki 8,72 seviyelerinden 8,81'a kadar tırmandı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Merkel ile görüştü

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Almanya Başbakanı Merkel ile video konferans görüşmesi gerçekleştirdi. Görüşmede, Doğu Akdeniz'deki gelişmeler başta olmak üzere bölgesel meseleler ve ikili ilişkiler ele alındı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Almanya Başbakanı Angela Merkel ile bir video konferans görüşmesi gerçekleştirdi.

İletişim Başkanlığından yapılan açıklamaya göre görüşmede, Doğu Akdeniz'deki gelişmeler başta olmak üzere bölgesel meseleler ve ikili ilişkiler ele alındı.

Erdoğan, görüşmede Doğu Akdeniz'de Türkiye ile Kıbrıs Türk halkının haklarının korunduğu ve bütün kıyıdaş ülkelerin kazanacağı adil bir paylaşımdan yana olduklarını, ancak Yunanistan ve Rum kesimi ile onlara arka çıkan ülkelerin çözümsüzlüğü ve gerginliği tırmandırıcı adımlar attığını ifade etti.

Yunanistan'ın bencil ve haksız tutumunun bazı ülkelere destek bulmasının kabul edilemez olduğunu belirten Erdoğan, uluslararası hukuku hiçe sayan girişimlere karşı Türkiye'nin hak ile menfaatlerini her zaman ve her yerde koruyacaklarını vurguladı.

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Doğu Akdeniz'de Yunanistan'ın ve onu destekleyen ülkelerin bölgesel barışa zarar veren adımlarıyla yol açtıkları sorunla ilgili Angela Merkel'in çözüme katkı verme çabalarını memnuniyetle karşıladıklarını dile getirdi.

Görüşmede, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu, Milli Savunma Bakanı Hulusi Akar, Milli İstihbarat Teşkilatı Başkanı Hakan Fidan, İletişim Başkanı Fahrettin Altun ve Cumhurbaşkanlığı Sözcüsü İbrahim Kalın hazır bulundu.

Kılıçdaroğlu'dan Abdullah Gül açıklaması

CHP lideri Kılıçdaroğlu, Abdullah Gül'ün cumhurbaşkanı adaylığı konusundaki tartışmalara değindi. Bu tartışmalar için erken olduğunu söyleyen Kılıçdaroğlu, "Kişiler bazında tartışma doğru değil, ittifakı yok sayıp aday belirlemeyiz" dedi.

CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, NTV canlı yayınına konuk oldu. Seda Öğretir ve Ahmed Arpat'ın sorularını yanıtlayan Kılıçdaroğlu, son olarak CHP Grup Başkanvekili Özgür Özel'in açıklamasıyla gündeme gelen Abdullah Gül'ün cumhurbaşkanı adaylığı konusuna değindi.

Seçimlerin zamanında yapılacağı için bu tartışma için erken olduğunu söyleyen Kılıçdaroğlu şunları kaydetti:

"Seçimler 2023'te. Seçimler bu tarihte olacaksa cumhurbaşkanı adayı kim olacak tartışmasına gerek var mı? Tartışmayı kişi bazına indirerseniz ilkelerden vazgeçmiş olursunuz. Sizin ilkeleriniz kabul edilecek mi edilmeyecek mi? Demokratik parlamenter sisteme dönüş yapmak istiyoruz, yasama yürütme arasında tutarlı bir denge olsun istiyoruz. Biz bunları bir kenara bırakıyoruz, cumhurbaşkanı adayı kim olacak? Bu tartışmayı absürt buluyoruz. Önce ilkeler üzerinde bir mutabakat sağlamalıyız. Hükümetin yönlendirmesiyle bu tartışmalar yapaydır. Türkiye gerçek gündemi olan ekonomiye dönmeli. Abdullah Gül'ün ismi geçince korkuyorlar, neden korkuyorsunuz? Bu tartışılacak bir şey değil. Seçim 4 ay sonra olsa oturup tartışalım. Hem Erdoğan hem Bahçeli seçimlerin zamanında yapılacağın söylüyorlar. O zaman bekleyeceğiz. Beklerken neleri nasıl yapacağımızı tartışmalıyız. Kişiler bazında tartışma doğru değildir. İttifakı yok sayıp aday belirlemeyiz."

Kılıçdaroğlu'nun açıklamalarından öne çıkan diğer başlıklar şöyle:

"Biz bu parlamentoyu eski görkemli günlerine kavuşturmak zorundayız. Onu yapamazsak siyasi görevimizi yapmamış oluruz. Seçimle gelinen her makamın düzgün insanlar tarafından temsil edilmesi gerekiyor."

NATO: Türkiye ve Yunanistan teknik görüşmeler yapma kararı aldı

NATO Genel Sekreteri Stoltenberg, Türkiye ve Yunanistan'ın çatışmayı önleme mekanizmaları kurmak için teknik görüşme yapma kararı aldığını bildirdi.

NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg, Türkiye ve Yunanistan'ın Doğu Akdeniz'de çatışmayı önleme mekanizmaları kurmak için teknik görüşmeler yapmak üzere mutabakata vardığını açıkladı.

Stoltenberg, yazılı açıklamasında, "Türk ve Yunan liderlerle yaptığım görüşmeler sonrasında iki müttefik ülke, Doğu Akdeniz'de askeri çatışmayı önleme mekanizmaları kurmak ve kazalarla olayları önleme riskini azaltmak için NATO'da teknik görüşmelere başlamak üzere mutabakata vardı." ifadesini kullandı.

Türkiye ve Yunanistan'ı "iki değerli müttefik" olarak niteleyen Stoltenberg, NATO'nun ortak güvenliği etkileyen konular için en önemli istişare platformu olduğunu belirtti.

Stoltenberg, "NATO dayanışması ruhu içinde gerilime çözüm bulmak için tüm ilgili müttefik ülkelerle yakın temas içinde kalmaya devam edeceğim." değerlendirmesinde bulundu.

Dışışleri: Türkiye ön koşulsuz diyaloga hazırdır

Dışışleri Bakanlığı'ndan yapılan açıklamada, "NATO Genel Sekreteri Doğu Akdeniz'de gerilimin azaltılması için bir inisiyatif almıştır. Yunanistan'ın bu inisiyatife destek vermesini bekliyoruz. Türkiye adil ve hakkaniyete uygun kalıcı çözümlerin bulunması için diyaloga hazırdır" ifadeleri yer aldı.

Dışışleri Bakanlığı, Türkiye ve Yunanistan arasında NATO bünyesinde teknik görüşmeler başlatılmasına ilişkin bir açıklama yayımladı.

Açıklamada, "NATO Genel Sekreteri Doğu Akdeniz'de yaşanan gerilimin azaltılması, deniz ve hava unsurları arasında istenmeyen kazaların önlenmesi için bir inisiyatif almıştır." ifadelerine yer verildi.

Türkiye'nin de desteklediği inisiyatifin, Stoltenberg'in iki ülke arasında NATO bünyesinde askeri ve teknik nitelikteki görüşmelerin başlatılmasına atfedilmiş olduğu aktarılan açıklamada, şunlar kaydedildi:

"Ayrıştırma (de-confliction) odaklı bu görüşmeler, Türkiye ile Yunanistan arasındaki ikili meselelerin çözümüne değil, esasen iki ülke askeri makamları arasında evvelce ikili düzeyde de ele alınan düzenlemelerle alakalıdır. Yunanistan'ın NATO Genel Sekreteri'nin bu inisiyatifine destek vermesini bekliyoruz."

Açıklamada, ayrıca Türkiye'nin Yunanistan ile arasındaki tüm meselelere, uluslararası hukuk çerçevesinde, adil ve hakkaniyete uygun kalıcı çözümler bulunması için, önkoşulsuz olarak diyaloga hazır olduğunu bir kez daha hatırlatıldı.

NATO Genel Sekreteri Jens Stoltenberg, akşam saatlerinde Türkiye ve Yunanistan'ın Doğu Akdeniz'de çatışmayı önleme mekanizmaları kurmak için teknik görüşmeler yapmak üzere mutabakata vardığını açıklamıştı.

İşten çıkarma yasağı uzatıldı! Resmi Gazete'de yayımlandı! Detayları belli oldu

4 Eylül 2020 CUMA

Resmî Gazete

Sayı : 31234

CUMHURBAŞKANI KARARI

Karar Sayısı: 2930

22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununun geçici 10 uncu maddesinin birinci ve ikinci fıkralarında belirtilen sürelerin 17/9/2020 tarihinden itibaren iki ay uzatılmasına, mezkûr Kanunun geçici 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrası gereğince karar verilmiştir.

3 Eylül 2020

Recep Tayyip ERDOĞAN

CUMHURBAŞKANI

Korona virüs salgınının ekonomik etkilerini azaltmak için getirilen 3 aylık işten çıkarma yasağı, Cumhurbaşkanı kararı ile 2 ay daha uzatıldı.

Resmi Gazete'de yer alan Cumhurbaşkanı kararına göre; 4857 sayılı İş Kanunu uyarınca işverenin 3 aylık süre ile çalışanını işten çıkarma yasağı, 17 Eylül 2020'den itibaren 2 ay daha uzatıldı.

17 AĞUSTOS'TA 1 AY UZATILMIŞTI

İş Kanunu'na 16 Nisan 2020 tarihinde eklenen geçici madde ile iş veya hizmet sözleşmelerinin, ahlak ve iyi niyet kurallarına uymayan haller, iş veya hizmet sözleşmelerinde sürenin sona ermesi, iş yerinin faaliyetinin sona ermesi, işin sona ermesi halleri dışında, 3 ay süreyle işveren tarafından feshedilemesi yasaklandı.

İşverene, çalışanı 3 aylığına ücretsiz izne ayırma imkanı veren geçici maddede, Cumhurbaşkanı'na da bu süreleri, 30 Haziran 2021'e kadar her defasında en az üçer aylık sürelerle uzatma yetkisi verildi. Bu madde uyarınca, 17 Nisan'da uygulanmaya başlayan işten çıkarma yasağı, 17 Ağustos'tan itibaren geçerli olmak üzere 1 aylığına uzatılmıştı.

Economist'ten müjde yorumu: Boş bir hayal

The Economist dergisi, Türkiye'nin Karadeniz'de keşfettiği doğalgaza ilişkin bir makaleye yer verdi. Dergi, "Türkiye'nin Karadeniz'de bulduğu doğalgaz dışa bağımlılığını sona erdirmez" yorumunda bulundu.

AKP Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın 'müjde' açıklamasının yankıları dünya medyasında sürüyor.

İngiltere merkezli The Economist dergisi, Karadeniz'deki doğalgaz keşfiyle ilgili bir analizi internet sitesinde yayınladı. Yazıda, Karadeniz'de 320 milyar metreküplük doğalgaz rezervi keşfedildiği, doğalgazın 2023'ten itibaren kullanılma alınmasının hedeflendiği gibi detaylara yer verildi.

Makalenin devamında şu ifadeler yer aldı:

– Erdoğan keşfi, Türkiye’nin nihai olarak bir net enerji ihracatçısı’ olacağı, ‘yeni bir çağ’ olarak tanımladı. (Türkiye gazının %98’ini ithal ediyor.) Bu boş bir hayal. Analistlerin, bağımsız olarak teyit edilemeyen, sahanın büyüklüğü, Türkiye’nin üç yıl kadar kısa bir süre içinde gaz çıkarabilmesi, projenin genel olarak ticari kapasitesiyle ilgili ciddi şüpheleri var.

HEDEFLERDEN UZAK

– 320 milyar metreküp makul bir miktar ve Türkiye’nin yedi yıllık gaz talebini karşılamaya yetecek kadar olsa da, dışa bağımlılığı sona erdirmez. Yatırımcıları çok heyecanlandırmadı. Türkiye’nin zayıf para birimi lira, Erdoğan’ın açıklamasından sonra dolara karşı değer kaybetti, keşfin büyüklüğünün daha önce bildirilen hedeflerden uzak olduğu açıkça görüldü.

PAZARLIK KOZU OLABİLİR

– Yine de keşif önemli. Türkiye’nin Rusya’yla ve İranlı enerji tedarikçileriyle yaptığı uzun vadeli sözleşmelerin süresi gelecek birkaç yıl içinde dolacak. Kıyı ötesinde bir rezerv, ülkenin fiyatlar ve miktarlarla ilgili gelecekte yapacağı müzakerelerde bir pazarlık kozu olabilir.”

Alaattin AKTAŞ

04 Eylül 2020

Kur artışı enflasyona henüz tam yansımada

✓ **2019'un ağustosunu... Sepet kur yüzde 1.3 düşerken TÜFE yüzde 0.86 arttı.**

✓ **2020'nin ağustosunu... Sepet kur yüzde 7.9 artarken TÜFE yine yüzde 0.86 arttı.**

✓ **Bu yıl öyle görünüyor ki kur artışı fiyatlara biraz gecikmeli yansıyacak. Hem bu gecikmeli yansıma, hem otomobillerdeki ÖTV kaynaklı zam yüzünden eylül ayı artışı yüzde 2'yi, eylül sonundaki yıllık oran yüzde 13'ü bulabilir.**

Çok basit bir soru sorarak başlayalım: "Kur artışından niye endişe edilir?" En önemli iki gerekçe şunlar:

Birincisi; ithal ürünlerin fiyatı artar, ayrıca girdi niteliğindeki ürünlerin fiyatlarındaki artış üretim maliyetlerine yansır ve enflasyon yükselir.

İkincisi; döviz borcumuz çok olduğu için bu borcun TL karşılığı büyür; özellikle de döviz geliri olmayan ya da az olan özel sektör kuruluşları bu artıştan dolayı çok zora girer ve bunun yansımaları olur.

Dolaylı bir dizi etki de var tabii ki. Ama ilk akla gelen ve ekonomiye doğrudan yansıyan yönler bunlar.

Kur artışı ve enflasyon ilişkisine dönelim... TÜİK dün ağustos ayının verilerini açıkladı. TÜFE ağustos ayında yüzde 0.86 arttı. Geçen yılın ağustosunda da aynı oranda artış görüldüğü için yıllık oran değişmedi ve yüzde 11.77 oldu. Temmuz sonundaki yıllık oran yüzde 11.76 idi, bu küçük fark küsuratlardan kaynaklandı.

Yüzde 0.86, ağustos ayları için yüksek sayılabilecek bir oran. Bunun tek istisnası 2018'in ağustosu. O yıl ağustos ayında yüzde 2.30'luk bir TÜFE artışı görülmüştü. Ne var ki bu oran gayet normaldi, çünkü o yıl ağustosta sepet kurda tam yüzde 20 artış yaşanmıştı. Dolayısıyla kur yüzde 20 artarken TÜFE'deki artışın yüzde 2.30'da kalması aslında sevinilecek bir durumdu.

Ne var ki o hızlı kur artışının acısı bir sonraki ay çıktı. 2018'in eylülünde kur artışı devam etti, ama özellikle ağustostaki rekor artışın etkisiyle TÜFE'de rekor bir oran görüldü. TÜFE, 2018'in eylül ayında tam yüzde 6.30 arttı.

Peki bu yılki durum ne?

Kur artışı fiyatları yukarı itiyor, bu kesin. Kur artışının fiyatlara yansımaları ilgili ay çok fazla olmayabiliyor, zaman zaman biraz gecikmeli bir etki yaşanıyor.

Şimdi bu yıl da öyle olacak gibi görünüyor.

Dolar ağustos ayında (ay ortalaması bazında) yüzde 5.8 arttı. Eurodaki artışın oranı yüzde 9.7'yi buldu. Bir dolar ve bir eurodan oluşan sepetteki artışın oranı ise yüzde 7.9 oldu.

Dövizde bu artış olurken TÜFE artışı yüzde 0.86'da kaldı. Ama bu demek değil ki ağustostaki kur artışı fiyatlara yansımaz. Belli ki bu artışın fiyatlara yansımaları biraz gecikmeli olarak muhtemelen eylül ayında göreceğiz.

Bu arada geçen yılın ağustosunda sepet kur yüzde 1.3 gerilediği halde fiyatlarda yüzde 0.86 artış yaşandığını hatırlatalım.

Eylül ayındaki artış yüzde 2'yi bulabilir

Eylül aylarındaki fiyat artışı, 2018'deki yüzde 6.30'luk rekor oranı ayrı tutarsak, ortalama yüzde 1 dolayında. Geçen yılın eylülündeki oran da yüzde 0.99 olmuştu.

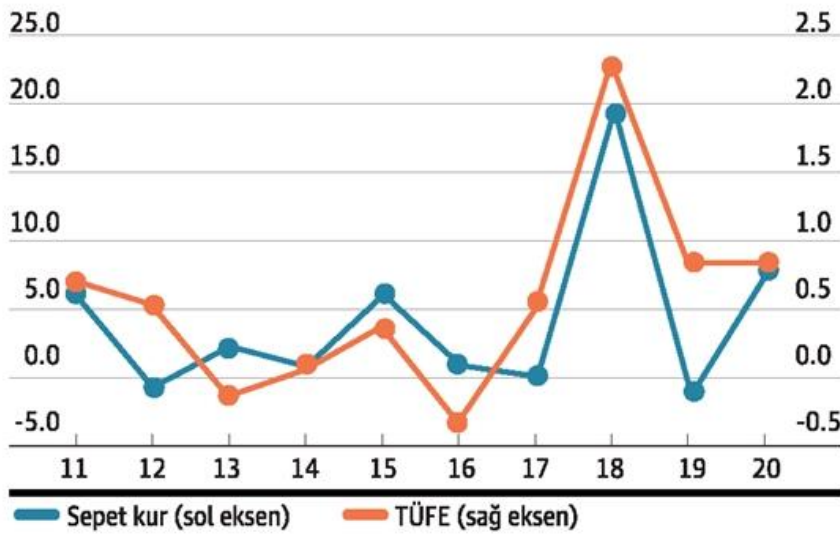
Ancak bu yılki gerçekleşmenin yüzde 2'ye yaklaşması hiç şaşırtıcı olmayacak.

Bunun bir nedeni biraz önce de belirttiğimiz gibi ağustostaki kur artışının fiyatlara gecikmeli bir şekilde eylülde yansımaları. Kaldı ki kur artışı eylülde de sürüyor. Her ne kadar ilk birkaç gün çok belirleyici olarak değerlendirilemezse de bir hızlanma var.

Ayrıca kısa bir süre önce ÖTV artırımla suretiyle otomobillere yapılan zam da eylül enflasyonunu yukarı iten bir etki doğuracak. TÜFE’de dizel otomobillerin yüzde 3,16, benzinli otomobillerin yüzde 2.43 ağırlığı bulunuyor.

Dolayısıyla bir yandan kur etkisi, bir yandan otomobil fiyatlarındaki artışla birlikte eylül ayı TÜFE oranının yüzde 2 dolayında gelmesi ve bunun sonucunda da eylül sonundaki yıllık oranın yüzde 13’e yaklaşması sürpriz olmayacaktır.

Sepet kur ve TÜFE'nin ağustos aylarındaki değişimi (%)

Abdulkadir Selvi

aselvi@hurriyet.com.tr

Muhalefetin cumhurbaşkanı adayları

4 Eylül 2020

CHP Grup Başkanvekili Özgür Özel, "Abdullah Gül'ün CHP'nin cumhurbaşkanı adayı olması mümkün değil" dedi.

Özel'in sözlerinin mürekkebi kurumadan CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu, NTV'nin yayınında "Abdullah Gül'ün ismi geçince korkuyorlar. Neden korkuyorsunuz?" diye konuştu. Böylece Kılıçdaroğlu'nun Abdullah Gül'den vazgeçmediği anlaşıldı. Kılıçdaroğlu, 24 Haziran 2018 seçimlerinde ortak aday çıkarmak istedi. Ama hem CHP'den gelen tepkiler, hem Meral Akşener'in kararlı tavrı nedeniyle başarılı olamadı.

Bu tespiti yaptıktan sonra CHP liderinin tercihinin yanlış ama önerdiği yöntemin doğru olduğunu belirtmek isterim. Kılıçdaroğlu, cumhurbaşkanı adayına ittifak olarak karar vereceklerini söylüyor. Ama "Benim adayım Abdullah Gül" havasında. Ama anketlerde Ekrem İmamoğlu ve Meral Akşener, Abdullah Gül'ü tam ikiye katlıyorlar. Metropoll'ün anketinde Erdoğan'ın karşısında Ekrem İmamoğlu diyenlerin oranı yüzde 43.5'ken, Mansur Yavaş'ı isteyenlerin oranı yüzde 43'e ulaşıyor. Gül ise Meral Akşener ve Muharrem İnce'nin de gerisinde. Yüzde 22.5'le beşinci sırada yer alıyor. Cumhurbaşkanı adaylığı konusunda

önemli bir açıklama Meral Akşener'den geldi. Akşener, "Cumhurbaşkanı olacağım diye Türkiye'nin önünü tıkamam" dedi. Akşener, geçen seçimde tek başına aday olmuştu ama bu kez yeniden tek başına aday olmayacağı sinyalini veriyor. Meral Akşener bir görüşmemizde 24 Haziran 2018 seçimlerinde cumhurbaşkanı adayı olarak yüzde 7.3 aldığına işaret ederek, "Bu sonuca göre yeniden cumhurbaşkanı adayı olmam" demişti. Ancak MHP Lideri Bahçeli'nin "Evine dön" çağrısına Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın da güçlü bir şekilde destek vermesiyle Meral Akşener'in eli çok güçlendi. Millet ittifakının ortak adayı olma fırsatını yakaladı. Zaten Metropoll'ün anketinde de yüzde 38.3'e çıkıyor. Az bir oran değil. Bu bir. Bir de ikinci formül var.

Kılıçdaroğlu'nun günlünde yatan aslan Abdullah Gül gibi görünüyor ama Akşener kendisi olmazsa Ekrem İmamoğlu'nu önerebilir. Bu yönde duyumlarım var.

Bence Abdullah Gül formülüne ikinci bir darbe de Muharrem İnce'nin çıkışıyla geldi.

Gül, denklem dışına çıkarken Ekrem İmamoğlu, Mansur Yavaş ve Meral Akşener isimleri önplana çıkmaya başladı.

HDP'NİN BAŞINDAN BERİ HABERİ VAR MIYDI?

HDP'den ihraç edilen Mardin Milletvekili Tuma Çelik'in D.K. isimli kadına cinsel saldırıda bulunduğu iddiasını araştırmak üzere Meclis'te kurulan Hazırlık Komisyonu raporunu Anayasa ve Adalet Karma Komisyonu'na sundu. Hazırlık Komisyonu Tuma Çelik'in dokunulmazlığının kaldırılması kararını oybirliğiyle almıştı.

Hazırlık Komisyonu Başkanı AK Parti Afyon Milletvekili Ali Özkaya, "HDP'nin başından beri haberi vardı" diyor. Hazırlık Komisyonu üyesi HDP milletvekili Züleyha Gülüm'ün, "Kadının beyanı esastır" yaklaşımı da raporda yer alıyor.

D.K.'NİN ONUR MÜCADELESİ

Tuma Çelik'in cinsel istismarı nedeniyle eşinden boşanıp yuvası yıkılan D.K.'nın mesajlarını inceledim. Orada bir kadının çırpınışı yer alıyor. Nitelikli cinsel saldırıda bulunmakla suçlanan Tuma Çelik'in ise olaydan sonra dahi tehdit mesajlarını görüyorsunuz. Onların bir kısmını paylaşmak istiyorum.

SONUÇLARINI BİR DAHA DÜŞÜN

D.K.: Aile hayatımı bitirdin yok ettin beni. Adi şerefsiz yuvamı dağıttın.
Tuma Çelik: Lütfen kendine gel ve saçmalamaktan vazgeç.
D.K.: Kaç kişinin canını yaktın.
Tuma Çelik: Herkes hata yapar ve hayat pişmanlıklarla doludur. Yazdıklarına bir daha bak. Devam etme. Bir de yazmadan önce sonuçlarını bir düşün sonra yaz.
D.K.: Şerefsiz.
Tuma Çelik: Lütfen biraz normal olmaya çalış. Sakinleş ve evine ailene dön.
D.K.: Şerefsiz benim aile hayatımı bitirdin.

'GERİSİNİ SEN DÜŞÜN' TEHDİDİ

D.K.: Tuma Çelik yolun sonuna geldik
Tuma Çelik: O zaman sen bilirsin.
D.K.: Tmm.
Tuma Çelik: Gerisini sen düşün
Tuma Çelik: Sen istedin
D.K.: Ben boşandıktan sonra bu dünya yıkılsın ve dünyanın diğer ucuna da gitsen bana yaptıklarının hesabını vereceksin.
Tuma Çelik: Saçmalamaktan ve yazmaktan vazgeç. İyileşmene bak.
D.K.: Hayatımı çaldın
Tuma Çelik: O zaman sen de saçma sapan yazılar yazmaktan, kendine herkese zarar vermekten vazgeç.

YAZMA YOKSA RAHAT BIRAKMAM

D.K.: Sen nasıl kayıt altına almışsan benim de telefonumda kayıtlı.
Tuma Çelik: O zaman yazmaktan vazgeç.
Tuma Çelik: Hemen şimdi.

Tuma Çelik: Yazma yoksa rahat bırakmam.

YILDIRIM'I İLK ARAYAN ERDOĞAN OLDU

ESKİ başbakanlardan AK Parti İzmir Milletvekili Binali Yıldırım ve eşi Semiha Hanım'ın COVID-19 testi pozitif çıktı. Binali Yıldırım'a Erzincan gezisinde eşlik eden sağ kolu Ömer Sertbaş'ın testi de pozitif çıktı. Binali Yıldırım, memleketi Erzincan'daydı. "Adeta cennetten bir köşe" diye Dumanlı Yaylası'ndan görüntü paylaştı. "Müthiş heyecan verici bir şey" anonsu ile Erzincan-Kemah arasında katıldığı raftingden görüntüler paylaştı. Çok zinde görünüyordu. Erzincan'dayken bir şey hissetmemişler. Ağrıları Ankara'ya dönüşte başlamış. Semiha Hanım'ın ısrarı üzerine sabah test yaptırmaya karar

vermişler. Sonuç pozitif. Erzincan'daki etkinlikler sırasında kaptıklarını düşünüyorlar. Tedavileri evde gerçekleştirilecek. Binali Bey, test sonuçlarının pozitif çıktığını kamuoyuna 14.01'de attığı tweet'le duyurdu. O saatten itibaren telefonları susmadı. Ama daha sonuçlar kamuoyuna açıklanmadan çok önce Cumhurbaşkanı Erdoğan'a haber verilmiş. Binali Yıldırım'ı ilk arayanlardan biri Erdoğan olmuş. Cumhurbaşkanı hem "Geçmiş olsun" demiş hem de moral vermiş. Telefonda şakalaşmışlar. Aralarında şöyle bir diyalog yaşanmış:

Erdoğan: Geçmiş olsun Binali Bey, ne oldu ya?

Yıldırım: Ne olsun, olan oldu.

Erdoğan: Hadi tekrar geçmiş olsun.

Enflasyon-Kur Çıkmazı

Esfender KORKMAZ

04 Eylül 2020

Ağustos ayında TÜFE oranı aylık yüzde 0,86, yıllık yüzde 11,77 oldu. Yİ-ÜFE oranı ise aylık yüzde 2,35, yıllık 11,53 oldu. Dünyada ortalama enflasyon yüzde 2, yüzde 3'e gerilemişken, ABD ve AB enflasyonu yüzde 2'ye çıkarmak isterken, bizde Yİ-ÜFE' nin bir ayda 2,35 çıkması, istikrar sorununun boyutunu gösteriyor.

AĞUSTOS AYI AYLIK VE YILLIK TÜFE ORANLARI		
TÜFE	2019	2020
AYLIK	0,86	0,86
YILLIK	15,01	11,77
12 AYLIK ORT.	19,62	11,27
ÇEKİRDEK (TÜFE)	13,60	11,03
GIDA	17,22	13,51
Yİ-ÜFE		
AYLIK	-0,59	2,35
YILLIK	13,45	11,53
12 AYLIK ORT.	30,51	6,71
İMALAT	10,59	12,29
ARAMALI	9,30	13,58
ENERJİ	24,13	-1,64
SERMAYE MALI	11,86	18,09

Talep artışı olmadığı veya sınırlı olduğu, ayrıca yaz ayı olmasına rağmen enflasyonun aynı oranda devam etmesinin üç temel nedeni var;

1. Merkez Bankası güvenilirliğini kaybetti. MB 2006 yılından beri enflasyon hedefi uyguladı ve başarısız oldu. Zira enflasyon hedeflemesinde para ve faiz politikası tamamıyla bu hedefe göre belirlenir. Buna rağmen 14 senedir Merkez Bankası enflasyon hedefini tutturamadı. Dahası yılda beş defa hedef tespit ederek kendisi ile gelişkiye düştü.

Hükümetin Merkez Bankası'na müdahale etmesi de güven kaybı yarattı. Ekonomi politikası gereği olarak Merkez bankaları bağımsız olmayabilir. Ancak ilan edildiği halde müdahale edilmesi, uluslar arası piyasalarda güven kaybına neden oldu.

2. Dalgalı kur politikası ve dış ticaret politikası yanlıştır. Bu nedenle kurlar dikiş tutmuyor. Dış açıklar arttıkça döviz talebi de artıyor. Sonuçta hem güven sorunu hem de açıklar nedeni ile kurlar artıyor. Halen TL yüzde 40 daha düşük değerdedir. Kur artışı ithal girdi fiyatlarını artırıyor. Üretimde ithal girdi payı yüksek olduğu için her kur artışı maliyet artışı yaratıyor.

Enflasyonun devam etmesi TL'ye güvenin düşmesine neden oluyor. Döviz talebi artıyor. TL düşük değerde de olsa da kur artıyor. Kur artışı yeniden enflasyonu artırıyor. Yani enflasyon-Kur çıkmazındayız.

3. Ekonomi yönetimi yapısal sorunları çözemiyor. Son 18 yıldır talep artsa da düşse de enflasyon devam ediyor. Çünkü enflasyonun nedeni; faktör verimliliğinin düşük kalması, kamu kaynaklarının etkin kullanılmıyor olması, oligopol ve spekülasyon piyasası gibi yapısal sorunlardır.

Piyasada oligopol yapılar, tekelleri var. Telekom gibi devlet tekelleri özel tekel haline geldi. Fiyatları istedikleri gibi ayarlıyorlar. Yine toptan fiyatları ayarlayan stokçular var. Et fiyatlarının artmasını önleyen, üreticiden piyasa değerine alan ve tüketiciye karsız satan Et Balık Kurumu gibi kurumlar özelleştirildi.

Kur artışları vitrinde eski ürünlere anında uygulanıyor. Rekabet şartlarının yetersiz kalması ve denetimsizlik nedeni ile perakende satanlar fiyatları yüksek tutuyor.

Öte yandan; enflasyonda bir başka sorun gıda fiyatlarının daha yüksek çıkmasıdır. TÜİK enflasyon sepeti içinde gıdanın payını yüzde 22,77 olarak gösteriyor. Gerçekte düşük gelir guruplarında bu pay yüzde 40 dolayındadır. Yani düşük gelir guruplarının enflasyonu daha yüksektir. Bu nedenle işçi ve memura enflasyon düzeltilmesi yapılırken, ayrı bir sepet hazırlamak ve bu sepete göre geçinme endeksi yapmak gerekir. Ücret ve maaşların da bu endekse göre düzeltilmesi gerekir.

2020 enflasyonu, kur artışına bağlı olarak değişecektir. Ancak yüzde 12 dolayında gerçekleşme olasılığı yüksektir.

İnsanın aklına, acaba hükümet enflasyon mu istiyor; Yoksa yapısal reformdan mı korkuyor? sorusu geliyor. Zira dünyanın enflasyonsuz bir döneme girdiği bir konjonktürde yapısal reformlar yapılarak enflasyon sorunu çözülebilir.

İbrahim Kahveci

Parayı kim harcıyor?

Malum kaynakların kıtlığı üzerine kurulu bir bilim dalıdır iktisat.

Kaynaklar sınırlı iken ihtiyaçların da sınırsız olduğu varsayılır.

İktisat bilimi şeyhin elini öperek bedava cenneti vermiyor. O nedenle çalışmayı, alın terini veya fikir terini öne çıkartıyor.

Çalışan için emek harcamak, girişimci için ise risk almak önemlidir. Ama bütün bunların temelinde 'kaygı' vardır. Kaygı olacak ki, insanoğlu hem kendisi için hem de evlatları için geleceğini kurtarmanın peşine düşecek.

İşte o kaygıyı ortadan kaldıran teslimiyetçilik de yoktur iktisatta.

Temel parametreler arz ve taleptir. Bunun yanında rekabet bir başka önemli faktördür. Mesela tek satıcı varsa ve rekabet yoksa arzın fiyatı belirleme gücü de yüksektir. İşte bu nedenle özellikle ihalelerde rekabet temel unsurdur.

2001 krizi ertesinde IMF eşliğinde şeffaf ve siyasetten bağımsız bir Devlet İhale Sistemi kuruldu. Amaç siyasetin etkisi değil, piyasanın yetkisi içerisinde kamu ihalelerinin yapılabilmesiydi.

Öyle de oldu.

AK Parti döneminde kamu ihale yasası sürekli değiştirilerek çağdaş seviyeye çıkartıldı. Özellikle maddeci yaklaşımdan manevi yaklaşıma hızlı bir geçiş yapıldı.

Bu sayede kamu ihalelerinde rekabet yanında asıl değer olarak kısmet öne çıktı. Ve bu kısmetin yanında da kullanılabilen bir sermaye olarak bağış ve bereket oluştu.

Kısmet, bağış, bereket aslında şeyhin elini öperek cennete gitmeyi garanti eden düzenin farklı bir versiyonu. Bu düzende rekabet dışında asıl belirleyici roller olarak başka unsurlar devreye giriyor. Ama bu unsurlar maddeci iktisat bilimi açısından izah edilemiyor.

İşte tam da bu yüzden Londra'da olsun ülkemizde olsun faiz&enflasyon teorisini 300 yıl sonra tersine çevirebiliyor.

Sahi ne oldu o gülerek "Bakın oluyormuş; faizle beraber enflasyon da düşebiliyormuş" sorusunun cevabı.

Yanlış hatırlamıyorsam yaklaşık 4-5 ay ısrarla şunu söyledim: Yapmayın etmeyin, bunlar 'Vurgun Piyasası' rolleridir; sizi aldatıyorlar.

O günlerde çok meşhurdu; Merkez Bankası 'Önden Yüklemeli Faiz İndirimi' yapıyordu.

Şimdi de geriden seyretmeli yöntem ile gizli gizli faiz artırımını yapıyor. Tabela aynı ama fonlama faizi 7,34'ten 10,15'e çıktı bile.

Piyasalar oynuyor.

Kur yükseliyor

Faiz yükseliyor

Enflasyon yaz aylarında bile çift hanede.

Ne olacak bu Milletin hali!

Acaba birer paket çay dağıtımı esnasında havada çay kaparak göze girip futbol piyasasına mı göz kırplıyor. Aksini düşünemiyoruz. Komşusu sele kapılmış, daha bedenine ulaşamamış ama vatandaş çay derdinde olamaz.

Bakın iktisatta bir kural var ya da görüş diyelim.

Parayı en iyi kim kullanır sorusuna cevap olarak **"Paranın sahibi"** demişler. Yani özel sektör..

Kamunun sermaye kullanımını artırdığı yerde verim düşer, yarınlar kararır. Nitekim koca S.S.C.B. nasıl bitti!

Sermayeyi özel sektör kullanacak ama şeyhinin elini öpünce cennete giden mürit olarak değil; piyasa şartlarında kullanacak.

Yani serbest piyasa olacak.

Yani mülkiyet hakkı ve mülkiyet güvencesi olacak.

Aksi halde saman alevi gibi yanar yanar söneriz.

Yarınımızdan umut yok derken, işin bir tarafı da budur. Sermaye ve sermayenin kullanım alanı.

Partili Cumhurbaşkanlığı sisteminde özel sektörün yatırımlarına bile siyaset yön vermeye başlamışsa; yarını siz düşünün.

Ya da düşünmeyin.

Olacak olana varır. Kader-kısmet işte.

04 Eylül 2020, Cuma

BAŞYAZI MEHMET BARLAS

Binali Yıldırım bile koronavirüse yakalandığına göre durum çok ciddi

Gündemi neresinden yakalamalı ki acaba? Baksanıza, [Binali Yıldırım](#) da [Erzincan](#) seyahati ertesinde koronavirüse yakalandığı anlaşıldı... Bütün ülkede düğünler, eğlenceler ve her çeşit toplantı, kısıtlı yaşanılıyor. Bu virüsün nerede tırmanıp nerede dizginleneceği hala belli değil. Aşı bulundu mu, yoksa aşı ile ilgili haberler hep balon mu belli değil. Bir karikatür vardı internette... Başkan Trump Rusların bulduğu söylenen koronavirüs aşısından yaptırmış ve sonunda altın sarısı saçları dışında bütün görünümü ile Putin'e benzemiş.

Amerika'da gerginlik

Bu arada Amerika'da da durum pek iç açıcı değil. 3 Kasım'da yapılacak seçimlere gidilirken, Trump'ın nabız yoklamalarında rakibi Demokrat Partili Biden'ı yakaladığı gözlemleniyor. Ancak kim önde olursa olsun, Amerika Birleşik Devletleri'nde adeta bir iç savaş havası var. Polislerin öldürdüğü siyah derililere ilişkin her haber, kentleri kargaşaya boğuyor. Son olarak üç ay önce akıl hastası bir siyah deriliyi polisin boğarak öldürdüğüne ilişkin haber duyuldu.

Meis'e ziyaret

Bizim sorunlarımıza gelince... Eski Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün [CHP](#)'nin cumhurbaşkanı adayı olacağına ilişkin söylentiler galiba havada kalıyor. Bu arada [Muharrem İnce](#)'nin ne yapacağı hala tam olarak bilinmiyor. Kısacası iç siyasetten çok dış siyasetteki gelişmeler daha önemli... Mesela [Yunanistan](#)'ın kadın Cumhurbaşkanı 13 Eylül'de Meis Adası'nı ziyaret edecekmiş. Keşke Fransa'nın Macron'u da aynı tarihte Meis'te olsa ve iki zavallıyı bir arada sahillerimizde görebilsek. Bakarsınız o tarihe kadar Yunanistan karasularını resmen 12 mile çıkartmış olur ve biz de Meis dahil tüm 12 Adalar'ın mülkiyetini

talep ederiz.

Ekonomiler güçsüz

Bu gibi konularla gündemi yakaladığımızı zannederken, hem dünyadaki hem de Türkiye'deki ekonominin koronavirüs salgınından ne ölçüde etkilendiğini tam olarak gözlemleyemiyoruz. Dünya ülkelerinin bu konudaki bilinçsizliklerine en çarpıcı örnek, müflis Yunanistan'ın askeri harcamalar bütçesini şişirmesi değil midir? İçi boşalmış olan Avrupa Birliği'nin Yunanistan'la aynı çizgiye girip Türkiye karşısında konum alması ise bir diğer akıl dışılıktır. Evet... Günler böylece geçip gidiyor...